

VELKÁ
DOBRODRUŽSTVÍ

Ze zámku Zbiroh na Čertovu skálu

GPS souřadnice: 49.8563350, 13.7683783

Praktické informace

Délka trasy: 2-6 km

Obtížnost: Lehká trasa pro děti od tří let. Výlet je rozdělen na dvě části se dvěma nezávislými tajenkami. Lze je spojit, nebo jít každou zvlášť. Záleží na věku dětí. Pokud půjdete pouze na zámek Zbiroh, našlapete jen 2 km. Jestli budete chtít jít od zámku i k Čertově skále, je trasa dlouhá 6 km. Na skálu vylezou děti starší pěti let. Na zámek dojedete na kole i s kočárkem. Na kole se může dojet i k Čertově skále, je zde však jeden kritický úsek. Kočárky na cestu ke skále neberte.

Možnost občerstvení: U dětského hřiště naproti zámku je rychlé občerstvení, na nádvoří zámku je restaurace – Krčma U Rudolfovy kratochvíle. Cestou k Čertově zámku je restaurace Na Lesance ve Švabíně. Několik podniků je také v samotném městě Zbiroze (např. restaurace Na radnici).

Vzdálenost od Prahy: 50 km. Z Prahy pojedete po dálnici D5 směr Plzeň. Sjedete na směr Cerhovice. Pokračujete podle směrovek asi 10 minut do města Zbiroh.

Odkaz na mapy: <https://mapy.com/s/fepasefate>

Parkování: Pod kopcem u kostela na počátku červené značky nebo u vstupu do zámecké zahrady.

Vlakem:

Zbiroh leží na železniční trati mezi Prahou a Plzní. Vlaky vyjíždějí pravidelně z Hlavního nádraží s další zastávkou na Nádraží Smíchov. Cesta vlakem trvá asi hodinu. Nádraží Zbiroh leží 4 km od obce. Pěšky se lze dostat do Zbirohu po modré turistické trase. Na některé vlaky čeká na nádraží autobusový přípoj. Doporučujeme vystoupit na zastávce U Slunce, odkud je to již za stálého stoupání 1 km.

Zámek Zbiroh (Více informací: <http://www.zbiroh.com/cz/>)

Hradní okruh: Průvodce vás provede historií zámku od dob jeho vzniku ve 13. století až do jeho novodobých dějin. Prohlídka též zahrnuje ukázky nálezů z hradní studny, Strousbergův salonek, Zednářský salonek se zednářskými ceremoniemi a Secesní salonek zahrnující tvorbu Alfonse Muchy. Dále navštívíte jedinečné prostory monumentálního Muchova sálu, ve kterém Alfons Mucha, člen zednářů, namaloval své nejznámější dílo “Slovanskou epopej”.

Cena prohlídky: dospělí 250 Kč, děti (6-15 let) 70 Kč, rodinné - 520 Kč

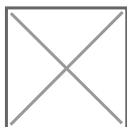
Prohlídky se uskutečňují od pondělí do neděle od **10:00** do **17:00**.

Nejbližší další výlet od agentury Velká dobrodružství: Skryjská jezírka, Týřov, Radyně, Krakovec, Kozel a Lopata, Nebílovy, Plzeň, atd.

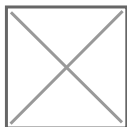
Trasu pro vás prošla Lucie Nachtigallová

Trasu testovali: Radek a Andrea ve věku 7 let a 4 roky.

Postřehy dětí:

Radeček: “Moc mě bavila šachovnice na zámku a taky hledat zasazené stromy se jmény ženichů.”

Andrejka: “Na Čertově skále jsem se bála, ale byli tam pěkní mravenci. Teta Bára šlápla do mraveniště a řvala.”

Popis výletu - Legenda pro rodiče

Milí cestovatelé,

v okrese Rokycany stojí nejstarší české šlechtické sídlo ze 12. století. Místo je známé hlavně díky uměleckému dílu *Slovanská epopej*, které zde namaloval Alfons Mucha. Návštěvu zámku Zbiroh spojte s procházkou na Čertův kámen a vznikne vám pěkný výlet na jedno odpoledne. Výlet je celoroční. Cesta s úkoly a cílem vyplnit tajenku vás nejprve povede na samotný zámek a pak dva kilometry po červené značce až k Čertově skále. Délka vašeho putování je variabilní. Pokud máte úplně malé děti, můžete zaparkovat až u zámecké brány, obejít náš malý pohádkový okruh, vyluštit tajenku a pak třeba kousek popojet autem a zase šlapat jen kousek k Čertově skále. Větší výletníci mohou začít a skončit na zbirožském náměstí. Tajenky jsme rozmístili právě ve výseči dvou malých okruhů, aby mrňousci o nic nepřišli. Budete tentokrát luštit dvě tajenky a pro splnění úkolu návštěva zámku není nutná.

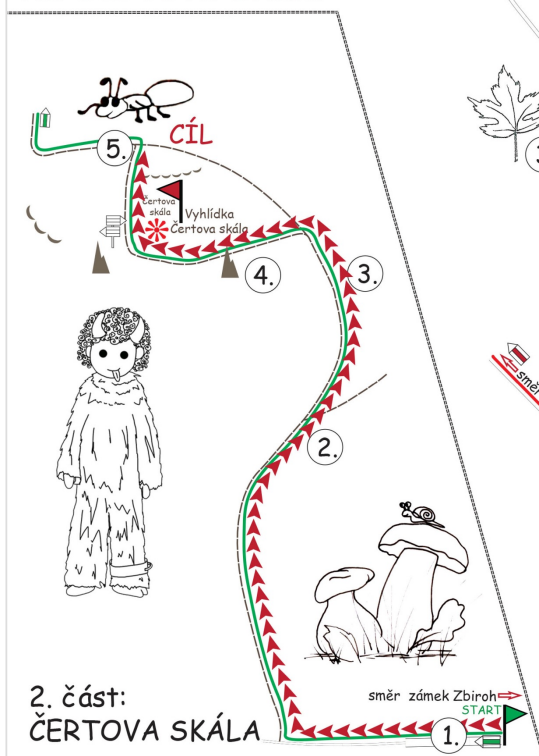
Tento výlet vznikl z dotací OZP a je proto pro všechny výletníky ZDARMA!, za což děkujeme.

Dopis dětem

Ahoj kluci a holky, dnešní cesta za hádankou povede okolím zbirožského zámku. Bydlela v něm krásná princezna, do které se zakoukal sám vládce pekel – Lucifer. Unesl ji do svého sídla na Čertovu skálu, kam vás dnes také zavedeme. Chcete vědět, jak to s ní dopadlo? Tak čtěte dál a dozvíte se to. Tak jako u ostatních našich výletů, i k tomuto jste dostali originální mapu s vyznačenou trasou. Pokud půjdete po správné cestě, budete se pozorně rozhlížet, číst správné texty a poslouchat to, co vám budou říkat vaši rodiče, jistě dokážete odpovědět na všechny otázky. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov tajenku a pečlivě si ji uschovejte.

Mapa výletu

Ze zámku Zbiroh na Čertovu skálu

Doplňovačka

A teď už se vydejte na cestu, protože čerti a princezny na vás čekají. Náš výlet začíná v městečku Zbiroh, rodišti básníka Josefa Václava Sládka. Dnešní první úkol je překvapivě pro rodiče. Zdalipak vám dokáží zarecitovat jeho nejznámější báseň: „Znám křišťálovou studánku, kde nejhlubší je les...”

Představte si, že křišťálová studánka opravdu existuje - několik kilometrů od Zbiroha nad Sýkorovic mlýnem - i tam vás někdy vezmeme na výlet! :)

Ať parkujete kdekoliv, cestou k zámku jistě narazíte na turistickou značku, která vás dovede k jeho samotným branám. Dobře si prohlédněte ukazatele. Vyčtete z nich vaše první dnešní slovo do tajenky.

1. Jaká barva značky vás odvede na zámek a pak k Čertově skále?

Začali jsme jednoduše, ale počkejte za chvíli...

U brány zámku hledejte erb. Je na něm lev, růže jako znak Rožmberků a další obrázky vztahující se ke šlechtickým rodům. Spočítejte, kolik je na něm ryb, a hlavně se podívejte nad něj. Jsou na něm tři královské znaky moci.

2. Co leží na erbu na tabuli napravo před zámeckou branou?

Rožmberkové vlastnili zámek jen sto let, jejich rodový znak - růži - však můžete vidět všude kolem. Na bráně, na mřížích, na sloupech a stěnách zámku. Pozorně se dívejte, uvidíte sami. Najdete ji na bráně? Kolik má lístečků?

A teď už vstupte do krásného anglického parku. Budeme se držet vlevo a po naučné stezce dojdeme kolem parkoviště až k samotnému zámku. Než tam dojdeme, řekneme vám příběh o tom, jak byl vlastně podle legendy Zbiroh založen.

Jednoho krásného dne byl Zbyněk Zajíc z Valdeka se svou družinou na honu a zabloudil v temných a hlubokých lesích. Po západu slunce vyšplhali na nejbližší vrchol, aby se rozhlédli po okolí. Žádné obydlí ale nezahledli, proto se uložili ke spánku na místě, kde se nacházeli. Ke svému překvapení ráno zjistili, že kolem nich je spousta jeleních parohů. Pán je dal sesbírat a rozhodl se na tomto výhodném místě postavit hrad. Ze sbírání parohů vznikl název Zbiroh.

Za parkovištěm se dáme hned doprava. Všude kolem nás jsou krásné vzrostlé stromy, nalevo asi 50 metrů od nás je ovšem strom, který je úplně jinak zbarvený. Podle listů však poznáte, co to je. Doběhněte se podívat. Je to buk červenolistý! Jakou tedy mají barvu jeho listy? Vy jste ale šikovné děti!

Do tajenky však napište jméno stromu, který uvidíte napravo. Má ho ve znaku jeden severoamerický stát

3. Jak se jmenuje strom s typickým listem ve tvaru koruny?

Víte? Super, tak teď hledejte jiný strom. Hned u pěšinky, po které stoupáte, je strom srostlý ze 3 kmenů. Když ho třikrát oběhnete, splní se vám jedno malinké přání.

Pokud se teď podíváte vzhůru, uvidíte dva krásné lvy. Hlídnají tu zámek. Zatvařte se jako šelmy a ukaže, jaké dráčky máte na packách vy.

Zámek ve Zbirohu byl založen na konci 12. století, a tak jako mnoho českých sídel prošel vývojem od opevněného hradu až po zámek, plnící především reprezentativní funkci. O Zbirohu se říká, že je to zámek tří císařů. Kromě Rudolfa II. objekt totiž vlastnili Karel IV. a Zikmund Lucemburský. V roce 1868 koupil zámek železářský a železniční podnikatel baron Bethel Henry Strousberg, který zámek v roce 1869 razantně přestavěl. Nejmenší úpravy se dotkly nejstarší části, ale předhradí bylo téměř nově postaveno. Baron Strousberg však brzy zkrachoval a zámek byl věřiteli doslova vydrancován. Dokonce byly některé jeho části, například maurský pavilon, rozebrány a odvezeny. V roce 1879 prázdný zámek koupili Colloredo-Mansfeldové, v jejichž držení byl až do roku 1945. Ti zde bydleli a zároveň některé jeho části pronajímali. Ve východním křídle obýval celé patro i se svou rodinou v letech 1910 až 1928 malíř Alfons Mucha. Namaloval zde i své slavné dílo.

4. Doplňte: Muchovo slavné dílo se jmenuje Slovácká...

Mucha si pro svůj ateliér vybral prostor velkého sálu a strávil na Zbirohu celkem 18 let. Líbila se mu nejen rozloha sálu, ale

i dobré světelné podmínky, jelikož se v něm nachází prosklená střecha. Právě tady Mucha vytvořil svůj cyklus dvaceti velkoformátových obrazů s názvem Slovanská epopej. Je třeba zmínit, že Mucha nebyl pouze světoznámým malířem, ale i členem české zednářské lóže. Na zámku můžeme dokonce narazit na obraz Muchy v obřadním rouchu zednářů. Zbiroh je mimo jiné hlavním sídlem řádu templářů v Čechách, který vznikl ve středověku a účastnil se křížových výprav. Funguje dodnes a v České republice má své sídlo právě tu, kde se rytíři řádu pravidelně scházejí. V místní kapli například probíhá pasování nových rytířů.

A my pokračujeme dál. K cíli nás už čeká jen pár schodů a také pár vět.

Během druhé světové války byl Zbiroh přísně utajovaným objektem. V roce 1943 se stal důležitým místem pro štáb SS. Zámek ležící téměř na půl cesty mezi Prahou a Plzní byl ideálním strategickým bodem. Díky svému umístění na vrchu a tvrdém buližníkovém podloží, jež dobře odráží rádiové vlny, byl i skvělým místem pro odposlechy. Členové štábu začali Zbiroh upravovat podle svých potřeb. Nechali zazdít přebytečné vchody do podzemí a do jejich hledáčku se dostala hradní studna, kterou následně zkoumali.

V roce 1944 na Zbiroh přiletělo letadlo se spisy a zlatem a dalšími tajemnými artefakty. Němci měli své věci na zámku kdesi uschovat a plánovali, že si je později vyzvednou. To už ale nestihli, a tak by se údajně tyto materiály měly na zámku někde nacházet.

Když skončila druhá světová válka, zabrala zámek Československá armáda, která tu umístila tajný radar Tamara, díky němuž byl Zbiroh přísně střežený. Dokonce musel na dlouhá léta zmizet z map. Utajeným vojenským objektem byl až do 90. let, kdy byl opuštěn. Následně byl vrácen původním majitelům, rodu Colloredo-Mansfeld, který jej daroval státu. Zámek pak vlastnilo město Zbiroh až do doby, než ho koupil současný majitel, který objekt proměnil na hotelový resort.

Následně zámek čekala rozsáhlá rekonstrukce a veřejnosti byl otevřen v roce 2005. Během oprav se připomenula temná minulost. Ve studni se totiž objevily spisy štábů SS, kancelářské potřeby a zbraně z období druhé světové války. Tyto předměty si je ostatně možné prohlédnout v rámci prohlídky. Studna je zajímavá tím, že je nejhlubší hradní studnou v Evropě a je vylámaná do buližnickové skály. Hloubkou dosahuje 80 metrů a má falešné dno. Dosahovat má celkem až 163metrové hloubky. Ve spodní části se nespíše ukrývá něco, co si nacisté nepřáli zveřejnit.

To je vše, ale vy už stejně neposloucháte, protože jste objevili nalevo od vů obří dětskou šachovnici a krásné dětské hřiště. Chvilí si pohrajte, ale pak se podíváme na zámecké nádvoří.

Když už jste u těch šachových figurek...

5. Jak se jinak řekne šachové figurce královně?

Než vstoupíte na nádvoří, podívejte se, kolik znaků růže tady všude je... A pokud máte rádi dravce, zastavte se u pána, který je zde často předvádí. Sedí pod kopcem nalevo od vchodu.

Na nádvoří je krásná kašna. Podpírají ji rusalky. Spočítáte, kolik jich tady je? Můžete si zde dát něco dobrého k pití a také se podívat do kraje. Právě z tohoto místa uvidíte, jak byl vlastně hrad postaven.

Zbiroh byl totiž vybudován na rozlehlém kopci s vrcholovými buližnickovými skalami, které vytvářejí ze tří stran chráněný ostroh. Pouze z východní strany je přístup pozvolnější, avšak hrad byl z této strany chráněn dvěma příkopy. Ty už vidět nemůžete... Ale na terase uvidíte jednu válečnou zbraň. Plnila se mimo jiné dělovou koulí a střelným prachem. Je to vaše další otázka pro doplňovačku.

6. Co stojí na terase nádvoří?

Že už na vás těch informací bylo moc? Tak vás necháme vydechnout a před cestou zpátky jen prozradíme, že na zámku je jedna tajemná studna. Ta, se svojí hloubkou přes 100 metrů, patří pravděpodobně mezi jednu z nejhlubších v Evropě. Také se o ní říká, že z ní vede tajná chodba do nedalekého rybníka Flusáru. My si spíš myslíme, že z ní vede tajná chodba až na Čertovu skálu k Luciferovi. Právě tudy kdysi unesl jednu krásnou princeznu. O tom si však řekneme, až tam dojedete. Ale protože vám ještě chybí jedno písmenko do tajenky, vyzkoušíme, zda jste dnes dávali dobrý pozor. Zámek Zbiroh se jmenuje podle parohů zvířat, které zde byly nalezeny.

7. Jaké zvíře zde podle dávné legendy shodilo parohy?

O studni se však traduje mnoho dalšího. Například se povídá, že ukrývá poklad. Říká se také, že ji příbramští dělníci kopali celých 80 let. Studna byla pro sídlo velmi důležitým zdrojem vody a čerpalo se z ní po celá staletí. Časem ale její význam upadl a postupně se stala odpadní jímkou, v níž končily zbytky jídla. V 80. letech 17. století se rozhodlo, že je potřeba studnu opět vyčistit a navrátit jí původní účel. V roce 1686 se jeden zedník rozhodl do hluboké a temné studny spustit. Při sestupu se ale zranil a při pádu zemřel. I přes tuto tragédii se studnu nakonec vyčistit podařilo, a mohla tak sloužit svému původnímu účelu. Alespoň do příchodu nacistů.

Tím ale záhady okolo Zbirohu nekončí. Před pár lety byl objeven vstup do tajemné kobky. Místnost byla bez světla, přívodu vzduchu i sanitárního zařízení. Do takového typu místnosti se umísťovali ti nejhorší z nejhorších. V kobce našli badatelé záhadnou železnou masku, podobnou jako ji známe z filmu s Leonardem DiCapriem v hlavní roli *Muž se železnou maskou*. Podařilo se zjistit, že pochází ze 17. století. Tento druh masky se nasazoval vězňům z důvodu znepřijemnění trestu, či snaze znemožnit jejich identifikaci. Komu maska patřila, je však záhadou.

A to je o zámku opravdu vše. Teď už utíkejte po stezce kolem lvů, dolů, okolo vinice až k zámecké bráně. Je to kratší cesta. Můžete si všimnout malých stromečků zasazených podél cesty. Jsou u nich jména nevěst a ženichů, kteří se na zámku brali. Stromeček si sem na památku zasadili. Moc pěkný nápad, že?

Cesta na Čertovu skálu

Nyní se můžete rozhodnout, zda 2 kilometry pod Čertovu skálu dojdete po červené turistické značce pěšky, nebo dojedete autem. Je to jen na vás, nebojte, my tam každopádně počkáme. Přímo na Čertovu skálu se s kočárkem nedostanete, cyklisty jsme zde viděli, ale terén je těžký. Odbočte tedy pod zámek doprava směrem Švabín. Po kilometru cesta odbočuje vpravo až k restauraci Lesanka. Červená značka vás vede doleva na cestu lesem. Odbočka ke skále následuje po cca 500 metrech.

A tady vás čeká první písmenko vaší nové tajenky.

Zbirožsko je rájem houbařů.

1. Jestlipak víte jak, se jmenuje jedovatá česká houba?

Stačí první jméno. Pokud je ve slově písmeno CH, píšeme ho do dvou políček jako C a H. A znáte i nějaké jedlé houby? A jíte je rádi? My ano, nejradši máme houbové placičky od naší babičky.

Stoupáme stále do kopce, už to není moc daleko. Držíme se červené značky a postupujeme podél lesní školky směrem nahoru. Kolem nás se střídají listnaté bukové lesy s hustými jehličnatými.

Ale ještě než se kolem nás začnou objevovat kusy skal, které zde rozmetal pološílený vládce pekel, zeptáme se vás na jednu přírodopisnou věc.

2. Jestlipak víte, jak se jmenuje motýlek, který létá jen v noci?

Pokud ano, napište si slovo do tajenky. A víte, jak se jmenuje žlutočerný motýl, co má na zádech namalovanou lebku? Lišaj smrtihlav. Je to tažný motýl (a je velmi dobrým letcem, dosahuje rychlosti i přes 40 km/h), přilétá k nám až po zimě, kterou přečkává jako kukla. Ta by u nás zimu nepřežila. Vajíčka klade lišaj na lilkovité rostliny (např. brambory). Velmi rád navštěvuje včelí úly a sají med.

Začínáte se bát? Tak teď se budete bát ještě víc. Než dojdeme ke skále, musíme si o ní napřed něco říct.

V jejích útrobách měl totiž prý kdysi svůj brloh sám vládce pekel Lucifer. Byl to zlý čert. Právě odsud sledoval každý den, od rána do večera, co dělá na zámku Zbiroh překrásná princezna, do které se zamiloval. Nakonec se rozhodl, že ji unese. S pomocí kouzelných sil vykopal pod skalou dlouhý tunel, který vedl až ke zámecké studni. Tudy v noci princeznu unesl. Když však viděl, jak v temné slují krásné děvče chřadne, smiloval se a nechal ji jít. Jeho city k ní byly silnější než k sobě samému.

3. Který cit přenáší hory, překonává všechny životní trable a v pohádkách láme nadpřirozená kouzla a čáry?

Že jste na takové věci ještě malí? Ale kdepak, vždyť i vaše maminka a tatínek vás milují nade všechno. A vy je také.

Kolem vás je nyní velké množství malých či větších skal, chyťte se teď rodičů za ruku, protože terén začíná být nebezpečný. Určitě se držte červené značky a nezkoušejte vylézt na skálu z jiné strany. Vyjděte po kamenných schodech a koukněte kolem sebe – je tu jedno obrovské mraveniště lesních mravenců a můžete vidět čtyři červené trojúhelníčky, které značí cestu k vyhlídkovému bodu. Vidíte je?

Pokud se vám podaří vyšplhat až nahoru, dočkáte se nádherného výhledu. Uvidíte o pár metrů vyšší vrch Bechlov, vrch Jezevky a vrch Bukov. Přejeme vám dobrou viditelnost.

Mezitím, co se budete dívat po krajině, odpovězte na naši předposlední otázku.

4. Jak se jmenuje místo, kde žijí čerti?

Pozor, ať do něj nějakou skulinkou ve skalách nepropadnete!

A teď už pomaličku slezte ze skály dolů. Máte dvě možnosti. Vrátit se po stejné cestě zase zpět, nebo si výlet ještě o kilometr prodloužit. Červená značka vás povede lesem z mírného kopce až na cestu, která vás směrem doleva odvede zase k výchozímu bodu pod Čertovu skálu. Ať se rozhodnete tak či onak, poslední otázku můžete zodpovědět už teď.

Pokud jste vylezli až na skálu, viděli jste na jejím vrcholu 3 stromky, jeden byla borovice a dva měly bílou kůru.

5. Jak se jmenuje strom rostoucí na vrcholu Čertovy skály?

To byl váš dnešní poslední úkol. Vlastně předposlední. Ten poslední je v pořádku se dostat domů. Šťastnou cestu a zase někdy nashledanou!

Tento výlet vznikl z dotací OZP a je proto pro všechny výletníky ZDARMA!, za což děkujeme.

Tip na závěr: U zámku je moc hezké lanové centrum - pro větší děti. Doporučujeme.

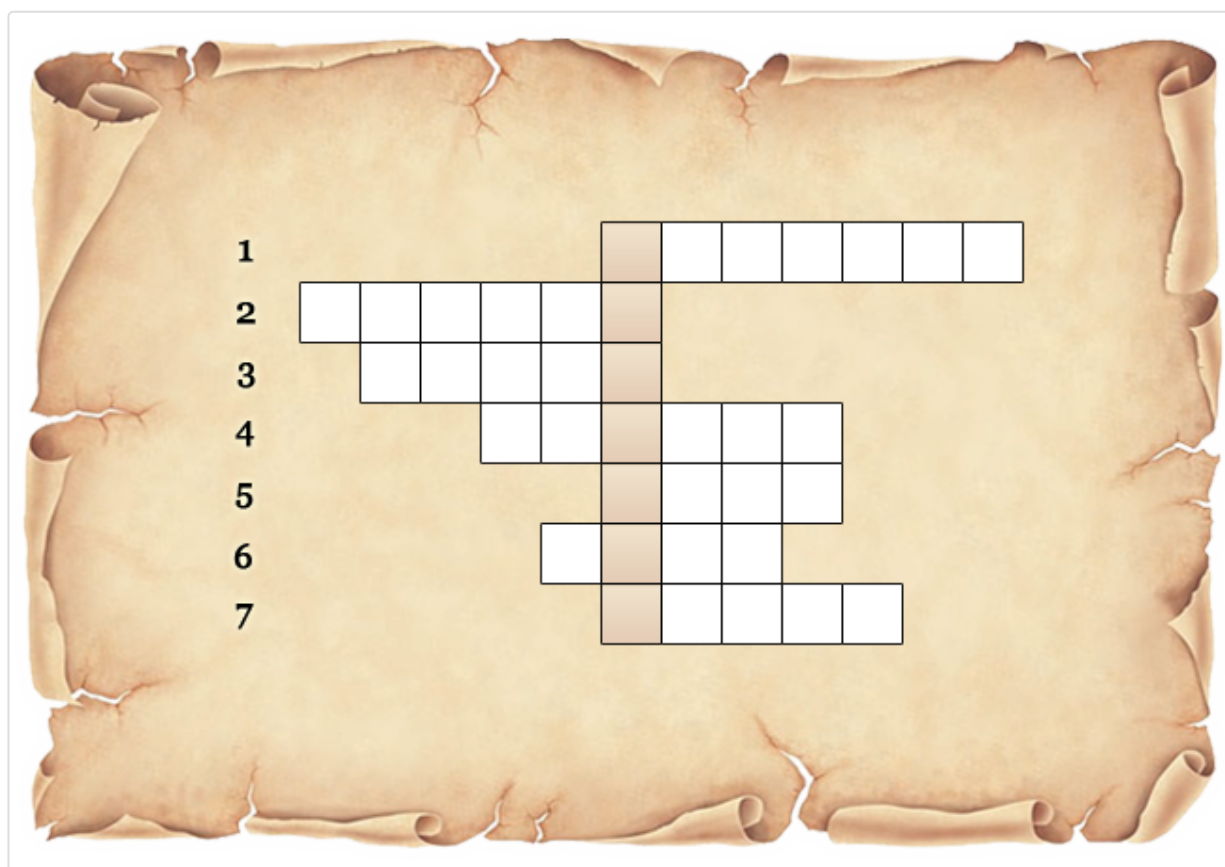
Active park je sportovně-rekreační areál, jehož základem je **lanové centrum**. Jeho překážky jsou zavěšeny na stromech zámeckého lesoparku ve výšce od 2 do 9 metrů nad zemí. Kromě toho si můžete zahrát minigolf nebo maxišachy. Pro malé děti je k dispozici dětské hřiště. Celým areálem zámeckého lesoparku Vás navíc provede naučná stezka. Lanové centrum je otevřeno v letní sezóně o víkendech a svátcích, během letních prázdnin každý den **od 10:00 do 17:00**. Pro bližší informace kontaktujte pokladnu expozice zámku na tel.: **+420 371 784 598**, GSM: **+420 602 527 632** nebo emailem na adrese: pokladna@zbiroh.com.

Otázky k tajence

1. Jaká barva značky vás odvede na zámek?
2. Co leží na erbů na tabuli?
3. Jak se jmenuje strom?
4. Doplňte: Slovanská...
5. Jak se jinak řekne královně?
6. Co stojí na terase nádvoří?
7. Jaké zvíře zde podle dávné legendy shodilo parohy?

Otázky 2:

1. Jak se jmenuje jedovatá česká houba?
2. Jak se jmenuje noční motýlek?
3. Který cit láme nadpřirozená kouzla a čáry?
4. Jak se jmenuje místo, kde žijí čerti?
5. Jak se jmenuje strom z vrcholu Čertovy skály?

A co můžete vyhrát?

Tajenku posílejte na e-mail veldo@veldo.cz. Můžete ji také poslat ve zprávě na náš Facebook "Velká dobrodružství". Každý měsíc vylosujeme jednoho z výletníků, kterému pošleme našeho **Lumpardíka z podhradí**. Vždy připojte celé jméno, adresu a také kód výletu.